

VERANDERING IN DE KERK - IETS WAT ZAL BLIJVEN

P.J. Smyth

Dit jaar maakte de River of Life kerk in Harare in Zimbabwe binnen het tijdsbestek van slechts vijf maanden de overstap van één kerk van 1000 mensen naar zes verschillende kerken. In dit artikel deelt P.J. Smyth enkele ervaringen vanuit Zimbabwe: hij vertelt hoe zij een kerk werden die vertrouwd raakte met verandering.

Toen Terry op Stoneleigh in 2001 sprak over 'de arenden die bestemd zijn om uit te vliegen', voelde ik dat God tegen me zei dat Hij onze kerk in Harare door een seizoen zou leiden waarin Hij zijn bekwaamheid zou tonen om jong leiderschap te gebruiken en om een volk te vormen dat vertrouwd zou raken met voortdurende verandering. We gingen het nieuwe jaar in met in onze geest de kreet 'Let's Go!' en begonnen, geholpen door een verandering in het politieke klimaat in ons land, aan een opwindende periode van veranderingen die vijf maanden zou gaan duren: een spannende tijd, vol uitdagingen. Hier volgen een aantal tips die ons hebben geholpen in onze voorbereiding op de enorme veranderingen, zodat we er ook van konden genieten.

Laat je niet overhalen tot 'consolidatie'

Na drie kerkplantingen aan het begin van dit jaar veronderstelde ik dat we toe waren aan tenminste één jaar van 'rust'. Ik had het gevoel dat onze kerk tijd nodig had om op adem te komen en om een poosje niets radicaals te doen. Een paar weken later werden we gevraagd om het schoolgebouw waar we samenkwamen, te verlaten. Het leek een gelegenheid om opnieuw drie kerken uit te planten. Ik begreep er echter niets meer van en ging met deze hele zaak van consolidatie naar God toe. Het was één van die zeldzame momenten waarop ik letterlijk met God in dialoog ging en waarbij God duidelijk antwoord gaf in mijn gedachten.

- Ik: 'Vader, ik geloof dat we nu een periode van consolidatie nodig hebben.'

- God: 'Ik ben het helemaal met je eens.'

- Ik: 'Maar dit lijkt meer op liquidatie dan op consolidatie.'

- God: 'Een sterke kerk is een zendingskerk. Een gezonde rivier is een stromende rivier.'

- Ik: 'Dat is een overtuigend punt, Heer!'

Van de 1000 mensen die wij oorspronkelijk hadden is iedereen de afgelopen vijf maanden wel betrokken geweest in een kerkplanting. Elk grashalm heeft bewogen in de bries. Velen die aan de zijlijn stonden, zijn nu actief betrokken. Velen die volgden, zijn nu leiders. We lijken misschien niet zo sterk als toen we nog allemaal samen als kerk als het ware één groot reservoir vormden, maar God schijnt meer op te hebben met beweging dan met massa.

Ontwikkel een gevoel voor een brede visie en een groot avontuur

In deze turbulente tijden verlaten duizenden mensen Zimbabwe om in andere landen te gaan wonen. Deze uittocht van mensen heeft duidelijk invloed gehad op de kerk in het algemeen. Onze Newfrontiers-kerken zijn een aantal mensen kwijtgeraakt, maar verhoudingsgewijs eigenlijk heel weinig. Toen ongeveer twee jaar geleden alles echt uit elkaar begon te vallen, ontwikkelden veel mensen en kerken een houding van 'laten we alles houden zoals het is en de grond vasthouden die we hebben ingenomen.' God heeft ons echter sterk gemaakt om in te zien dat dit in feite de tijd was voor snelle vooruitgang, en dat de beste manier om onze mensen door deze moeilijke tijden heen te leiden niet was door hen te vertroetelen om te kunnen overleven, maar door in plaats daarvan op de trompet te blazen en hen te inspireren om voor een hoger doel te leven! Een brede visie en een groot avontuur, dat is wat we voortdurend in onze preken benadrukken. De woorden 'met het oog op deze tijd' zijn bijna elke zondag wel te horen. De vrucht lijkt een robuuste gemeente te zijn die weet dat we in deze wereld uiteraard problemen zullen ontmoeten, maar die zich als één man opstelt, door een passie voor De Zaak.

Microverandering als voorbeeld.

In Handelingen 10 en 11 hanteerde God verschillende 'methoden' om Petrus en de kerk in haar geheel te helpen bij de overstap naar een integratie van het evangelie onder de heidenen. Eén van die 'methoden' was om hen eerst vertrouwd te maken met verandering in de kleine, 'overzichtelijke' setting van het huis van Cornelius. Dit bereidde hen voor op de aanvaarding van zijn bredere plan, n.l. het accepteren van alle heidenen op grote schaal. God weet dat mensen en kerken het best aan

verandering gewend raken door met kleine stapjes te beginnen. Hoewel de kerk bedoeld is als een toevluchtplek en als een plaats van stabiliteit, kunnen we al gauw in een sleur raken als we onszelf niet flexibel opstellen. Verandering op microschaal helpt ons om flexibel te blijven. Onze benadering is: 'Ook als het niet nodig is om iets te veranderen, kun je het beter toch veranderen, zolang het niet slechter is dan daarvoor.'

Elk jaar veranderen we in onze gemeente de banieren en de welkomstfolders. Soms veranderen we de opstelling van de stoelen voor een paar weken. In vijf jaar tijd is de plaats waar we samen komen al drie keer veranderd. Geregeld zijn we met nieuwe zondagsdiensten van start gegaan: we zijn begonnen met alleen een avonddienst om 6 uur, vervolgens hielden we een ochtend dienst om 9 uur, daarna een dienst om 12 uur en daarna weer één om 3 uur. Ook laten we onze mensen, hoewel we gaven respecteren, met opzet niet steeds dezelfde bediening uitvoeren, omdat we op zoek zijn naar 'allround strijders' in tegenstelling tot eenzijdige specialisten.

Met name hebben we ons sterk gemaakt voor de ontwikkeling van op zending gerichte celgroepen. Volgens mij hebben we niet één cel gehad die langer dan een jaar heeft bestaan! Als een cel niet gegroeid is en na zes tot negen maanden niet is uitgeplant, komen we liefdevol, maar radicaal in actie. We zetten er mensen van andere celgroepen in ter versterking, of we heffen de groep op en 'zenden de leden uit' om andere celgroepen te gaan versterken. Bij verschillende gelegenheden hebben we complete verschuivingen in de celgroepen gehad en voortdurend hebben we kleine verschuivingen binnen de groepen. Op het moment dat ik dit schrijf, worden de tien celgroepen van mijn nieuwe kerk allemaal opgeheven en in een andere vorm samengesteld, zodat er een beter 'mix' ontstaat in elke cel. Voor de oppervlakkige waarnemer gaat het met alle tien groepen o.k. We weten echter dat 'o.k.-cellen' een 'o.k.-kerk' produceren en dat is niet wat we proberen te bouwen. Dit klinkt misschien heftig, maar over het algemeen gesproken is de vrucht van deze benadering gezonde, liefdevolle en groeiende huiscelgroepen. In onze gemeenten wordt het geaccepteerd dat we de vertrouwde omgang met elkaar en zelfs vriendschappen opgeven in het belang van het bereiken van de verlorenen. Maar natuurlijk is het zo dat je oogst wat je zaait.

Deze zich voortzettende, kleine maar belangrijke interne veranderingen hebben ons geholpen om vertrouwd te raken met verandering, zodat we waren voorbereid op ons seizoen van omvangrijke, onverwachte veranderingen.

Je vandaag voorbereiden om kansen voor morgen te promoten.

De Bijbel leert ons dat iemands gave (NBG: geschenk) ruimte voor hem maakt (Spr. 18:16). Het is onwaarschijnlijk dat God de deur opent naar een nieuw terrein zolang je niet voldoende gaven hebt om het aan te kunnen. Door daarom doelbewust gaven te ontwikkelen in toekomstige leiders, 'zorgen we ervoor' dat God gelegenheden creëert waarin zij hun rol als leider kunnen uitoefenen. Als we willen overgaan tot kerkplanting, moeten we de gaven van toekomstige gemeenteliders aanwakkeren.

Abraham Lincoln heeft gezegd: 'Ik zal studeren en me voorbereiden en mijn kans zal komen.' Spreuken 21:31 zegt: 'Het paard wordt opgetuigd tegen de dag van de strijd, maar de zege is van de Here.' Onze daad van voorbereiding - of het nu het kopen van een stuk grond is of het trainen van leiders - is een daad van tastbaar geloof en iets wat God behaagt. Wij zijn niet alleen nieuwe diensten en nieuwe celgroepen begonnen om ruimte te maken voor alle mensen die gaan komen, maar vooral ook om leiders te ontwikkelen. Dit 'reservoir' van leiders heeft ons in staat gesteld positief te reageren op de onverwachte gelegenheden om kerken te planten gedurende de laatste paar maanden.

De klappen zo goed mogelijk opvangen

Een jaar geleden bracht Piet Dreyer een krachtige boodschap naar Newfrontiers Zimbabwe, getiteld: 'Verjaagd, maar niet verslagen.' In een donderpreek, uitgaande van Handelingen 8, maakte hij ons duidelijk dat wij het evangelie moeten brengen waar de omstandigheden ons ook maar heenleiden (Hand. 8: 4). Toen Filippus' omstandigheden snel achter elkaar dramatisch veranderden (Hand. 6 = tafels bedienen; Hand. 8a = naar Samaria; Hand. 8b = de weg naar Gaza; Hand. 8c = Asdod & Caesarea), paste hij zich vlot aan en haalde voordeel uit de nieuwe kansen die God voor hem had neergelegd. Filippus zag kansen waar anderen crisis zagen. Filippus genoot van het heden terwijl anderen naar het verleden terugverlangden. Filippus gebruikte de gelegenheid, terwijl anderen zich aanpasten.

Gedurende hun verblijf in Zimbabwe legden Piet en Hetty in ons de kiem voor een robuuste en ongecompliceerde benadering om het koninkrijk te verbreiden - gewoon doorgaan met de klus, ongeacht plaats en omstandigheden! Piet en Hetty zijn verdreven (Hand. 8:39) en pionieren nu opnieuw in Zuid-Afrika. Ik denk dat Piet en Filippus goeie maatjes zullen zijn in de hemel. We moeten niet teveel willen filosoferen over perioden van verandering- we moeten de klappen zo goed mogelijk opvangen en opnieuw de strijd aangaan!

Volg mij na

Als leiders zijn wij geroepen om te preken over verandering, om plannen te maken voor verandering en ook om te paraderen met verandering. Jezus had geen nest of hol, maar 'leefde uit een koffer' gedurende een belangrijke periode van zijn leven. De apostel Paulus liet zien hoe je tevreden kunt zijn met zowel veel als weinig.

God heeft ons in contact gebracht met Newfrontiers, niet lang nadat Terry was teruggekeerd van zijn tweejarig verblijf in Amerika. Ik herinner me dat ik gefascineerd was door de manier waarop hij zijn apostolische missie in praktijk bracht. Terry liet zijn kerk in Brighton in bekwame handen achter en verplaatste zijn bediening en een groot deel van zijn gezin naar de andere kant van de oceaan om met onze Amerikaanse familie niet alleen het evangelie maar ook zijn leven te delen (1 Tess. 2:8). Dit liet me heel duidelijk zien dat dit een leider was die verandering in zijn vaandel had, zelfs ten koste van zijn eigen levensstijl. Overal vinden we in onze beweging heroïsche personen en gezinnen die gestalte geven aan de zendingsdroom, zelfs zodanig, dat men dacht dat Brighton 2002 een conferentie was van een zendingsorganisatie - het zij hun vergeven - want dat was inderdaad het geval! Het is opwindend om te leven in een tijdperk waar opnieuw de woorden 'plaatselijke kerk' en 'zendingsorganisatie' synoniem worden.

De leiders van onze nieuwe kerkplantingen in Zimbabwe demonstreren deze zendingsgeest: Tapiwa Chizana (22), plantte zijn kerk zes weken vóór zijn accountantsexamen (en slaagde!) en blijft fulltime accountant; Mbonisi Malaba (23) is een fulltime arts; Scott Marques (31) is fulltime zakenman van een groot bedrijf; Sibs Sibanda (24) plantte zijn kerk binnen zes maanden na zijn huwelijk; en Innocent Charakera (31) is nu fulltime kerkleider na zijn hele leven tuinman geweest te zijn. Leiders die model staan voor een missionaire levensstijl reproduceren gelijksoortige mensen.

Preek over sterven!

Tom en Laura Grobler zijn een prachtig stel in onze kerk dat onlangs gedwongen werd om hun huis en hun bedrijf dat zij in vele jaren hadden opgebouwd, te verlaten... maar niet hun schitterende huis en bedrijf voor de miljarden jaren die nog volgen! Hebreëen 10:34 zegt: 'Gij hebt (...) de roef van uw bezit bijmoedig aanvaard, want gij wist, dat gijzelf een beter en blijvend bezit hebt.' Ja! Sterven is winst! De zekerheid van toekomstige winst geeft ons kracht om de huidige verliezen en moeiten te doorstaan, die de veranderingen ter wille van het Koninkrijk met zich meebrengen! Halleluja!

*Oorspronkelijke titel: Change in the church is here to stay
Newfrontiers Magazine . volume 2 . issue 01 . november > january 2003*